

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Égész évre	12 „			Debrecen, Csapó-utca 9. — Telefon 27
Vidékre: Negyedévre	5 „			
Égészévre:	20 „			

A miniszterelnök a sztrájkokról

— Rendelet a törvényhatóságokhoz. —

Gróf Tisza István miniszterelnök a következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz a sztrájkokról:

Az ipari tevékenységnek az egész ország és első sorban magának a munkásosztálynak helyrehozhatatlan kárával járó azon gyakori megzavarása, melyet az újabb időben mindjobban lábrakapott sztrájkmozgalmak idéztek elő és melyre a törvényhatóságok jelentékeny száma feliratilag hívja fel figyelmemet, fontos teendőket hárt a közhatóságok, a kormány és az egész társadalom vállaira.

Elszomorodva kell a munkásnép minden igaz barátjának szemlélnie, hogy oly sok munkáskéz rakja le parancsoló szükség nélkül a kereső munka eszközeit és az a lelkiismeretlen izgatás, mely a munkásosztályunk széles rétegeit a végzetes lejtőre vitte károsítja a magyar ipart, csorbát üt a nemzet közvagyonán és mindenek felett szenvedést, nélkülözést, nyomort mér a munkásra.

Csak méltánylom tehát, hogy ha az ország törvényhatóságai e kérdés felé irányítják figyelmüket és mint az ország közhatóságait és a magyar társadalom közérzületének hivatott képviselőit, rokonszenvvel üdvözlöm őket azon törekvésükben, hogy e káros jelenség orvoslásánál az ország kormányának segédkezet nyujtsanak.

Ki kell azonban őszintén mondanom: téves uton járnánk, ha az orvoslást a tömeges munkabeszüntetés tilalmában, vagy pláne megtorlásában keressük.

A szerződésileg elvállalt munkát mindenkinek teljesítenie kell, de mindenki szabadon határozhatja el, hogy bizonyos feltételek mellett munkát vállaljon-e és senki oly munka elvállalására nem kényszeríthető, melynek feltételeit kielégítőeknek nem találja.

A nagyipar viszonyai között ezen jog testet csak úgy ölthet a munkás számára, ha a munka elvállalás megtagadását társainak mentől nagyobb szá-

mával egyetértőleg határozza el és a munkafeltételeinek módosítására irányuló ilyen összebeszélés a mai gazdasági életnek jogos és törvényes eszköze, melytől a munkást megfosztani annyi volna, mint őt védtelenné tenni a munkaadóval szemben.

Az ipartörvény, midőn érvényteleneknek nyilvánítja ezen összebeszéléseket, ezzel nem kívánja a tömeges munkabeszüntetést megtiltani, csak azon elvet juttatja kifejezésre, hogy a munkabeszüntetés minden egyes munkás szabad elhatározásának legyen kifizetése, hogy ilyen összebeszélésben résztvevő vagy se, elhatározásának szabad ura marad s munkába léphet bármikor, midőn azt jónak látja.

Nem alkalmazható az ipari munka viszonyaira az 1898: II. t. c. azon rendelkezése sem, mely szigorú megtorlással sújtja szerződött munkásoknak a szerződés feljelentésétől való szerződés teljesítésétől való vonakodását, vagy arra való csábításukat. Mint fentebb jelzem, a szerződéssel elvállalt munkát teljesíteni kell. Az oly munka megtagadása, melyre elszegődött, vagy melyet szerződéssel elvállalt az illető, nem strike a szó helyes értelmében, de szerződésszegés, köteleességteljesítés megtagadása, mely méltán vonhatja magára a törvény egész szigorát. De abból, hogy ezen eljárás megtorló intézkedésekkel sújtatik, oly rendelkezések jogossága egyáltalán nem következik, a melyek a munkába álláskor kívánnak a munkást a munka feltételeinek megállapítására irányuló törekvéseiben megzsbasztani.

Az állam és a hatóság tiltó és büntető jogköre csak arra terjedhet, hogy meggátolja, vagy megtorolja a munkába állni vonakodó munkások minden oly ténykedéseit, amelyek akár a munkaadó, akár a dolgozni kívánó munkások személyi és vagyonbiztonsága ellen irányulnak, akár pedig szabad elhatározásukban kívánnak őket korlátozni.

A sztrájkok nagy része ilyen jelenségekkel van egybekötve, miért is első sorban azon feladat hárul ugy a közhatóságokra, mint az érdekelt társadalmi körökre, hogy kipuhatolják, feljelijtsék, felderítsék és megtorolják

ezen tiltott eseményeket. A magam részéről kérem a társadalom segítségét ez irányban s megkövetelem, hogy a közhatóságok szigorúan teljesítsék ezen kötelességüket. Elvárom, hogy minden helyi hatóság — ha kell, a legszigorubb eszközökkel is — fentartsa a teljes személyi és vagyonbiztonságot, megvédjen mindenkit bármilyen terrorisztikus kísérletekkel szemben, megtorolja a törvénytelen cselekedeteket és törvényes jogánál fogva eltávolítsa azon elemeket, kik a munkásokat ilyen törvénytelen cselekedetekre csábítják.

Ha a hatóság teljesíti ezen kötelességét és ebben az érdekelt társadalmi tényezők részéről kellő támogatásra talál, ugy egy csapással vége lesz az izgató elemek azon varázshatalmának, mely a munkások tömegét, gyakran jobb belátásuk ellenére céltalanul küzdelmekbe sodorja. De magát a munkást azon jogától, hogy a munkábaálláskor érdekét saját belátása szerint határozza el, megfosztani szabad államban nem lehet és ha sztrájkban rejlő károk és veszélyek teljes megszüntése csak az intézkedések azon egész sorozatától remélhető, amelyek a munkások anyagi, szellemi és erkölcsi színvonalát emelni, őket a rajtuk élőködő agitátorok befolyása alul ezen az uton kimenteni és a társadalmi béke biztos alapjait lerakni hivatvák.

E kérdés megérdemli minden öszműködésre hivatott faktor odaadó, fáradhatatlan tevékenységét. A kormány teljes erejével rajta lesz, hogy erre irányuló intézkedések egész sorozatával rakja le a jobb jövő biztos alapjait és e terén bizalommal számít a törvényhatóságok és az egész magyar társadalom hathatós támogatására.

Budapesten, 1904. évi október hó 12-én.

Tisza, s. k.

Egyház és Iskola.

Ev. ref. főgimnáziumi Önképzőkör.
Nyílt ülése egyike volt a leghosszabbaknak, miket az idén tartott. Volt több esimes szavaltat felolvasás, szabadelődés és bírálat melyek közt legjobban kitűnt a Peleskey Sándor VIII. o. t. önképzőköri elnök szavaltata aki nagy szavaltat tehetségének adta tanu jelét, továbbá Lukács Elek VIII. o. t. szabadelődés a Szabadság-, egyenlőség- és nemzetiségi eszmékről.

Ércés Mü Koszoru a legnagyobb vállasztékban gyári áron a Gebauer Károly

temetkezési intézetében (Kossuth-utca: Városházépület) kapható.

Napi hírek

— **Magyar felolvasó külföldön.** Azon alkalmából, hogy *Siegmeth* Károly máv. főfelügyelő Ruttkán felolvasását tartott, ottani levelezőnk így ír:

Száz és száz kép vonult el tekintetünk előtt, a Rákóczi-világ dicsőségétől, aranyozott napjaiból.

Láttuk a zborói 100 hársat, mely alatt a fejedelem „datum sub centum tilus” keltetel láta el rendeleteit; láttuk Bártfát, Sáros és Kapi-várát, — a szomorú emlékeiről nevezetes Eperjest, Kassát a kurucvárost, N.-Szaláncot, a széphalmi mauzoleumot, II. Rákóczi F. borsói szülőházát, az ungvári Beresényi udvart, Munkácsot, S.-Patakot, Regecz várát stb.

A fáradhatlan előadó inuen Németországba utazott, hol szintén vetítőképekkel fogja az erdős Kárpátokról tartandó felolvasását demonstrálni.

A technikai fáradságokat több kíséren kívül *Szamma* Rezső, a rokonszenves máv. táviradaellenőr osztja meg előadóval.

Első előadása e hó 21-én Boroszlón volt, hol az aggteleki barlang, a tordai és sicíliai fensik s a máramarosi vidék került ismertetésre. S hogy ezen felolvasások mily vizsgálóra találjanak, arról dr. Jantter. Koblenz másodpolgármesterének elhatározása tanuskodik, ki, hazánk gyönyörű vidékeitől elragadtatva, a tárgyról otthon fog előadást tartani s e célra *Siegmeth*-től elkérte a Magas Tátra s a dobsinai jégbarlang diapositíváit.

Bár többi kutatóink is ily önzetlenül és eredményesen működnek.

— **Illetőségi ügyek gyors elintézése.** Az illetőségi ügyek gyors lebonyolítása érdekében érkezett Debrecenbe a belügyminisztertől egy körrendelet, melyre már régen szükség lett volna. Közigazgatásunknak legcsofosabb ága mindeztideig az illetőségi ügyek, amik tíz évig is dolgot adtak a hatóságnak s egész aktahegyeket neveltek. Ezen az állapoton segít most a belügyminiszter körrendelete. Az illetőségi ügyek gyorsabb lebonyolítása érdekében a belügyminiszter elrendelte, hogy illetőség tárgyalását, az eljárást kezdő törvényhatóság minden irányban egyszerre indítsa meg. A törvényhatóság, a kormány külön utasításának a bevétele nélkül nyomoztassa ki önmaga a kihallgatásra megjelölt távollévő tartózkodóhelyét. Egyes községek gyakran követik azt a hejytelen eljárást, hogy az egyszer már elismert illetőséget, anélkül, hogy a fél viszonyban változás állott volna be, — megtagadják. Ilyenkor a felsőbb hatóságnak ki kell deríteni, vajjon az illetőség megtagadása jogos-e, vagy jogtalan. Szigorúan utasítja a belügyminiszter a törvényhatóságokat, hogy sürgős esetekben, amilyenek: a hadkötelezettség, közsegélyezés, toloncozás és gyámhatósági illetékesség megállapítás, a folyamatba tett illetékességi ügyeket soron kívül kell elintézniük. Illetékességi ügyben ezentúl nem lehet helye felülvizsgálati kérelemnek; hanem a másodfokú határozatot (föltéve, hogy ez az elsőfoktól eltérő), a közigazgatási bizottsághoz lehet megfőlebbezni; ennek a határozata ellen azután csak a közigazgatási bíróság előtt való eljárásnak van helye.

— **Áthelyezések.** A honvédelmi miniszter a helybeli 3. honvédgyalozredtől *Rostásy* Károly százados, ezred kezelő tisztet, a honvéd felsőbb tiszt tanfolyam állományába, *Vághó* János és *Schuster* Brunó hadnagy, kezelőtiszteket, ez utóbbit az ezred Zilahon állomásozó 4. zászlóaljából, a budapesti 1. honvéd gyalog ezredhez helyezte át.

— **Gyermek ujság Debrecenben.** Ma jelent meg a Pista bácsi által szerkesztett „Gyermek barát” című gyermek ujság nagyon szép, változatos tartalommal. A szerkesztő bácsi nagyon jól ismerheti az ő kicsi olvasóinak izlését, mert van ebben a kis ujságban minden, mi szem és képzeletnek

ingere. Tanulságos mesékkel versekkel és szép képekkel kedveskedik a lap olvasóinak, mely rövidesen — reméljük — el fog terjedni.

— **Ifjúsági gyülekezet.** Az ev. ref. főgimnáziumi ifjúsági gyülekezetet tegnap tartotta meg első összejövetelét S. Szabó József vallás tanár felügyelete és vezetése alatt. Ezen összejövetel legkiemelkedőbb részei voltak: Erdős Károly VIII. o. t. beszéde a szeretetről, a diákonusok jelentése az adakozásokról és S. Szabó József tanár buzdítása a gyülekezeti könyvtár s a szegény tanulóknak segélyzése ügyében.

— **Állami gyümölcsfák eladása.** A földmivéldésügyi miniszterum most teszi közzé, hogy az állami faiskolában termelt és eladásra kijelölt gyümölcsfaeseméit mily feltételek mellett árusítja. A megrendelések a beérkezés sorrendje szerint vétetnek. A megrendelések dec. hó 15. ig eszközöndők. Lelkészek és tanítók koronás bélyeggel ellátott kérvényben féláru gyümölcsfa eseméért folyamodhatnak, ingyen oltványban csak a községi faiskolák részesülhetnek, melyeknél a kérés különös méltánylást igényel, Ebben részesülhetnek olyan faiskolák, melyek el vannak látva kuttal és felszereléssel. Az ojtóveszőket, míg a készlet tart és a rendelkezésre álló mennyiség megengedi, darabonként egy fillérért községi faiskoláknak egyesületeknek lelkészeknek és földmivészeknek adják el.

— **Uj kezelőtisztek.** A honvédelminiszter a 3. honvéd gyalozrednél megüresedett kezelőtiszti állásokra, *Soós* András hadnagy kezelőtiszteket a szabadkai 6. ezredtől, *Szent-Gály* Jenő, hadnagy kezelő tisztet a verseci 7. ezredtől, a fenti ezred állományába helyezte át.

— **Szegény gyermekek felruházása.** A polgári asztaltársaság, amely a Dréher-sóresarnokban székel, október 29-én este fél 8 órakor, 15 gyermeket fog jó, meleg, téli ruháskával ellátni. A gyermekek felruházása után megtartja rendes évi estélyét, amely alkalommal a tisztújítást is megfogják ejteni. A fesztelen és kedélyes estén a vacsora étlap szerinti lesz. A hölgyeket felkéri a rendezőség, hogy egyszerű, házas ruhában jelenjenek meg.

— **Irodalmi kör.** Az akadémiai ifjak M. I. Ö. K.-ének tegnapi összejövetele változatos műsorral folyt le. Egyben pályázatot hirdet október 6-ikáig, versenyszavallatra Csokonai komoly tárgyú költeményeiből. A pályadíjnyertes szavalló a Csokonai ünnepélyen fog szavallni.

— **A vasuti pénztárnoknók és kezelők fizetésrendezése.** Mint értesülünk, a vasutnál alkalmazott pénztárnoknók, kezelők és telefonkezelők fizetésrendezése, amelynek tervezetét már régebben Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter elé terjesztette a máv. igazgatósága, a napokban elkészül és valószínűleg már november 1-én életbe is lép.

— **Erdőpanama Biharmegyében.** A nagyváradi kir. ügyészséghez fantasztikus feljelentés érkezett, amely a nagyváradi lát. szertartású püspökség karára elkövetett erdőpanamáról beszél. Az erdőségekben szórványos, apró eseteket kivéve nagyobb arányú erdőkárosítást nem fordult elő, száz ezrekre rugó károsításról és erdőörök öszszejátszásáról még épen nem lehet szó. A lát. szert. püspökség jószágigazgatósága saját részéről nem folytat vizsgálatot az ügyészségnél sem kérte a vizsgálat megindítását és erről tudomással nem bír Nyilvánvaló tehát, hogy a feljelentés alaptalan.

— **Zsebtolvajlás.** Kóródi József ácssegéd tegnap este 10 órakor a nagy utcán ment két barátjával, amikor két sötét alak

közeledett feléje és az egyik megkérdezte tőle, hány óra van. Kóródi gyanútlanul veszi ki zsebéből fekete zsinóron függő ezüst óráját és megmutatja az időt. Eközben az ismeretlen még tüzet is kért. Alig ment Kóródi néhány lépést, amikor észrevette, hogy az óra zsinórja el van vágva, az óra pedig hiányzik róla. Rögtön a két csavargó után vetette magát, kik futásnak eredtek. Egyiket *Nyilánszky* József foglalkozás nélküli cipész legényt megfogta es minthogy rendőr nem volt a közelben, barátai segélyével a központra kísérté.

— **Lövöldözés az utcán.** Tegnap éjjel két rendőr bekísérte *Németh* Imre kefekötő segédet a központra, mert az a Vendég utcába, csupa jókedvűből revolverével lövöldözött. A rendőrök el akarták venni tőle a pisztolyt, mire *Németh* futásnak eredt és a járőrök rémitgetésére folytatta a lövöldözést. Nagynehezen tudták csak elfogni és a rendőrségre kísérni, ahol nyomban lecsukták.

— **Elveszett.** A eigánynak legnagyobb kinese a hegedűje, ahhoz úgy ragaszkodik, mint az anya a gyermekéhez. Nem így *Vadász* János eigány, aki úgy berugott tegnap éjjel, hogy még a hegedűjét is elvesztette, melynek 30 korona volt az ára. Kéri a becsületes megtalálót, hogy szolgáltatassa be a rendőrségre.

— **Ablakbeverő katona.** Ma hajnalban *Harsányi* József honvédörvezető széles jókedvűben a *Kovács* József cimborája vasbotjával beverte *Förös* Ferenc faragó-utca 8. sz. a. lakos két ablakát, úgy hogy az ablak keresztfája is eltört. A vitézi tett után megszaladt, de a rendőrorjárat elfogta.

— **Zichy-estély Hajdusoboszlón.** A hajdusoboszlói dalegylet fényes estélyt rendezett tegnap diszelnőke *Zichy* Géza gróf tiszteletére. Az estélyen jelen volt a nagy zeneköltő, a város intelligenciája és számos vendég Debrecenből és a vármegyéből. Rendkívüli hatást keltettek az ünnepezt zeneköltő *Nemo* dalművének részletei. A hangversenyt reggelig tartó tánc követte.

— **A gazdasági egyesületek a vásárendegélyezések.** A belügyminiszter ma leiratban tudatja a várossal, hogy a földmivéldésügyi és kereskedelemügyi miniszterrel folytatott tárgyalások után úgy intézkedett, hogy jövőben mindennemű vásárendegélyezési, vásáráthelyezési, vásárrendtartási, helypénzdijszabási ügyekben a törvényhatóságok kötelesek véleményadásra felkérni az illetékes gazdasági egyesületeket és közigazgatási eladókát. Ily ügyekben eddig csak a kereskedelmi kamarák adtak véleményt. A törvényhatóságok jövőben a vásár-ügyeket a beérkezett véleményekkel együtt terjesztik fel döntés végett a kereskedelemügyi miniszterhez.

— **Verekedő drótos tótok.** Kozma György, János, Lakócski János és Kozma János drótos tótok vasárnap bepálinkázott állapotban a hadházi uton össze verekedtek és alaposan elpüfölték egymást, míg a rendőr szét nem választotta a vitézkedő Szvar topluk ivadékot.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképésze festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő ki, raktában.

— **Divatos férfi és fiu kalapok legnagyobb választékban Feketénél**

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzené

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Hétfőn okt. 24. először *A z é d e s.* népszínmű „B” bérlet.
 Kedden okt. 25. először *T e t e m r e h i v á s.* Színmű „C” bérlet.
 Szerdán okt. 26. másodsor *K i s p a j t á s.* Vigjáték „A” bérlet.
 Csütörtökön okt. 27. másodsor *T e t e m r e h i v á s.* Színmű „B” bérlet.
 Pénteken okt. 28. *H o f f m a n n m e s é i.* Dalmű „C” bérlet.
 Szombaton okt. 29. először *F r a G i r o m a l o* Dráma „A” bérlet.
 Vasárnap okt. 30. d. u. *A z a s s z o n y v e r v e j ó.* Népszínmű. Este először *F ö l ö s l e g e s f é r j e k.* Bohózat.

Kis pajtás.

A „Loute” szerzője írta, de nem a rendes francia vigjátékok közül való. — Nincs benne annyi bonyodalom, meglepő fordulatok nem követik egymást, hanem az egész nagyon is egyszerű, keresetlen; mindamellett élmes, finoman szellemes és könnyed. Lélektani megfigyelésekre van ugyan felépítve a darab, de ezek diszkrétül vonulnak meg a könnyed, bájos ékítmények között. Párbeszédei humorosak, szereplő alakjai rokonszenvesek, cselekménye mindvégig érdekes és lebilincseli a figyelmet, ha talán nem is valami meglepően új.

A darab méltatására csak azt jegyezzük meg, hogy ez azon kevés francia mű közül való, amely nem bővelkedik pikantériákban s azért mégis vonz, mulattat. A kis pajtás fiatal leányka, akinek szíve még nem nyitott ki, és dusszag. — Van sók kérője. A kis Geneviève-nek egyik sem tesz, de nagynénje, Morangéné biztatja, hogy menjen hozzá Chantalard márkinak a fiához, Jeanhoz. A márk minden hájjal megkent, tönkrejutott gavallér, aki csak azért akarja fiának a gazdag leányt, hogy majd azután pumpolhassa őket. A leány ugy féligmeddig sejteti ezt, de a rang és a címek elkápráztatják. Tudtán kívül vonzódik rokonához, Jovenin-hez, akivel együtt nevelkedett, mint egy „kis pajtás.” Jovenin szívvél-lélekkel szereti a leányt, csak hogy nem meri, nem akarja őt feleségül kérni, mert vagy husz évvel idősebb nálánál és mert szegény. — Geneviève a döntő pillanatban tőle kér tanácsot, hogy elfogadja-e a fiatal márk házassági ajánlatát. Jovenin igenlőleg felel. Az esküvő megtörtént. Joveninnek szíve össze van törve, később Boliviába; Geneviève lelki világában pedig sajtáságos átalakulást okoz az, hogy asszonnyá lett. Mintha fölnyitak volna a szemei, és tisztábban látta. Még egy órája sincs, hogy elmondta a holtomiglant és már is úgy érzi, mintha valami helyrehozhatatlan nagy hibát követett volna el. Egyszerre látni kezdi, hogy férje egy senki, egy divatos játékszer, aki a szívtől teljesen idegen.

Még hozzá azt is megtudja, hogy jó öreg pajtása, Jovenin titkon elutazni készül. Félkeresi Jovenint és marasztalja. De az kijelenti, hogy neki mennie kell, hogy hosszú évekig nem szabad egymást viszontlátniok és megígérteti vele, hogy okos asszony, jó feleség lesz. Azután elmegy, Geneviève pedig sírva fakad. Most már összetört az ő szíve is.

Jean, a fiatal férj egy félig hülye groteszk alak s folyton csak valami harmadrendű párisi színész után sóhajtozik, a kivel házassága miatt szakítania kellett. A nászéji első együttlétbe sem találja be magát, sőt Geneviève, a kit a szükség pár óra alatt szende baktisból értelmes, ravasz asszonnyá alakított, rábeszéli, hogy szökjön vissza Párisba a színészéhez.

Ebből botrány támad és válópör. Geneviève és Jovenin végre is összeketnek,

megvallja szerelmét és egy boldog párral több lett a függöny legördültekor.

A színtársulat aránylag elég jó előadásban mutatta be tegnap este Pierre Veber ezen szellemes vigjátékát, csupán az volt a hiba, hogy az amugy is hosszú párjeleneteket a szereplők agyonjátézták, unalmassá tették, úgy hogy a fennsége nép megelégedett arról, hogy Muzsa hajlékban van és nagyon hangos eszmeeserét folytatott. A szereplők közül elsőben is Iványi Antalt kell kiemelni, aki nagyon helyes felfogással, hatásosan játszotta meg a fiatal márkot. Jovenin szerepében Palágyi Lajost láttuk, aki eltekintve attól, hogy csak az első padszereplőnek játszott, szépen megállta a helyét. Nagyon jól alakított Sebcsy Géza is. Szabó Irma Geneviève szerepében nagyon kedves volt, ugyszintén Hahnel Aranka is, Arday Ida Csiky László és Gerőfi Rózi nagyban hozzájárultak a darab sikeréhez. A bemutató előadás majdnem üres ház előtt folyt le.

(b. i.)

TÁVIRATOK.

A japán-orosz háború.

Dover, okt. 23. A balti hajóraj ma délután 1 órakor vonult el Dover előtt.

Pétervár, okt. 23. Ma tárgyalták a legfelsőbb kőbzmányi bíróság előtt, amely Avelan tengernagyból mint elnökből, négy más tengernagyból, Martens tanárból és az igazságügyminiszterium egy képviselőjéből állott, az Allentown angol gőzösnek a vladivosztoki hajóhadtól történt elkobzását. Az ítélet a következő: A gőzös és rakománya el nem kobozható, miért is tulajdonosának visszaadandó, de a lefoglalásra elegendő ok forgott fenn s annak megtételekor figyelembe vették az összes szükséges feltételeket. A vladivosztoki kőbzmányi bíróság határozata tehát a megfelelő pontokban megváltoztatandó.

Tokió, okt. 23. (Hivatalos.) Oyama tábornok e hó 22-ig az oroszok Saho melletti veszteségeit illetőleg történt kutatások eredményét a következőkben foglalja össze: elfogtak mintegy 500 embert. Orosz holttestet találtak 10,550-et, zsákmányoltak 45 ágyut, 6920 gránátot, 5474 lőfegyvert és sok lőport. Az orosz holttesteket katonai tisztelettel temették el. Az oroszok veszteségeit 60.000 főre becsülik. A kutatásokat folytatják.

Pétervár, okt. 23. Rjevzi tábornokot kinevezték a 19. hadtest parancsnokává. Az orosz távirati ügynökség tegnapi keleti karbini jelentése szerint 6-ika óta mintegy 26.000 sebesült oroszzt szállítottak észak felé.

London, okt. 23. A Reuter ügynökség tegnapi tokiói jelentése szerint az oroszokat Kuroki serege ellen összpontosították. Egy orosz lovasesapat átlépte a Taiesihót, Fönziokutól nyugatra.

Az OMKE. Pozsonyban.

Pozsony, okt. 23. Az OMKE. pozsonyi kerületének ma délben volt az alakuló közgyűlése. Budapestről Sándor Pál képviselő jött el, a kit a terembe lépésekor lelkesen megéljeneztek. Jelen voltak még Bartal főispán, Brolly polgármester, Neussiedler és Molecz pozsonyi képviselők. Sándor Pál fél óras beszédben fejtegette az OMKE. fontosságát. Megalakulásakor kevesen voltak — ugymond — a kik hitték, hogy az indolenseknek ismert magyar kereskedők egységes országos szervezetben tudják majd a magyar kereskedők közös érdekeit a haza javára képviselhetni.

Még ma is vannak bizonyos centrális törekvések, a melyek hangoztatják, hogy az OMKE. Magyarország jól felfogott érdekeit ellen dolgozik, mert a mezőgazdaság érdekeit támogatja. E felfogás abszurd, mert közgazdaságunk háromnegyed része mezőgazdaságon alapszik. Csak rosszakarata vagy tudatlanság vihet bele mezőgazdaság ellenes

célokat a magyar kereskedők e jogos védelmi akciójába. Mi — ugymond — a hazai kereskedelem jogait becsületét és tisztességét akarjuk megóvni, de csak olyan keretben, hogy abban minden kereseti ág helyet találjon. A cél az ellentétes érdekek összeegyeztetése, nem pedig másokkal összeveszni. — Saját érdekeinket tiszteletben kell tartani és másokkal is tiszteletben tartani. Ellenséget nem láthat bennünk senki, mert ha valaki nem elfogult, be kell látnia, hogy Magyarország csak úgy lehet hatalmas, ha erős a kereskedelme.

Nálunk ellenben vannak törekvések, a melyek azon alapulnak, hogy tisztán agrárius iránynyal lehet országot gazdaggá tenni. Erre nincs példa sehol. Egyesek hibái és bűnei miatt az egész kereskedelmet nem becsületes színben tüntetik fel. Ezzel szemben mint egy ember, teljes erővel kell állást foglalnunk a tisztességes kereskedelem megvédésére. Hazafias törekvésünkben kételkedni nem szabad, a ki mégis kételkedik, nem jóhiszemű. Küzdelmünkben első sorban a magyar kereskedelem becsületének és ezzel együtt az ország egész gazdaságának győztesként kell kikerülnie.

A támadások első sorban a közvetítő kereskedelem ellen irányulnak. Ez játszás a szavakkal, mert más, mint közvetítő kereskedelem nincs. A ki mást mond vagy magát ámitja vagy mást. A mint mindig voltak és vannak egyesek, a kik a kereskedelmet kompromitálják. De mely életpályán nincsenek ilyen jelenségek. A ki a kereskedelmi tisztesség ellen vét, első sorban magát teszi tönkre. A kereskedelmi becsület első a világon, mert a kereskedők becsületével együtt csakugyan mindent elveszít.

Meggyilkolt birtokosnő.

Rozsnyó, okt. 23. Kerespessi Szontagh Teréz esetneki dusszag földbirtokosnőt 23-ára virradó éjjel házvezetőnőjével együtt ismeretlen tettesek meggyilkolták és kirabolták. A csendőrség megindította a nyomozást.

Legújabb

női ruhaszövetek

Blouse selymek

Flanellek

Velezek

raktárra érkeztek

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és utóda Tsa céghez,
Kistemplombazár.

Kiadó Lakások

1904. November 1. **Kossuth-utca 9. sz.** udvari emelet 2 nagyvilágos szoba, előszoba. Igen alkalmas ügyvéd, Doctor, hivatalnok részére garcon lakásnak, vagy irodai helyiségnek, tiszta udvar, jóviz, kényelmes lépcső.

1904. November 1-től **Varga-utca 16. szám,** utcai lakás 3 szoba mellékhelyiségekkel földszint jóvizűt. Értekezhetni. **Kardos László** üzletében.

MAGYAR REGÉNYIRÓK.

Megjelent az első sorozat Tartalma:
Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrády Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nelli.
Pálffy Albert: Esztiike kisasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kistündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti:

MIKSZATH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

AZ IRÓK NEVSORA.	Baksay Sándor	Dóci Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos
	Benickyné Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly
	Beöthy László	Fáy András	B. Józsika Miklós	B. Podmanický Frigyes	Vas Gereben
	Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferenc	Verseyhy Ferenc
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie
	Degré Alajos	Hercegh Ferenc	Mikszáth Kálmán	Toldy István	

AZ IRÓK NEVSORA

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A cégtől
ezennel megrendelem a
„MAGYAR REGÉNYIRÓK“
című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 kor.-ért:
a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félévenként fizetendő 25 kor. utánvét mellett.

A nem kívánt módzat törlendő.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904. szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél
fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítő nincs.
A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.

Szébeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

A „Magyar Regényírók“

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben **300 kor.** Törleszthető havi **4 koronás** részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján. — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet.

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda